

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
VELIKA MI DJELA UČINI
SVE SILNI:
UZVISI NEZNATNE

26/2020.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XV. (2021.), broj 26 (493)
UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
15. kolovoza 2021.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici. Ian Mitchell, *Djevica Marija*,
<https://pixels.com/>

KOLOVOZ

Ned 15. UZNESENJE BLAŽENE
DJEVICE MARIJE, Velika
Gospa

- Pon. 16. Sveti Rok, Stjepan Ugarski
- Uto. 17. Miron, Klara, Natalija
- Sri. 18. Jelena Križarica, Helena
- Čet. 9. Ivan Eudes, Ljudevit, Timotej,
Jordan
- Pet. 20. Bernard, opat, Samuel, Maria
de Mattis
- Sub. 21. Pio X., papa, Gospa Voćinska,
Agaton, Sidonije

MEDITACIJA

Obični ljudi

3

SLUŽBA RIJEČI: UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

UVOD U ČITANJA

Velika Gospa

4

ČITANJA

**Velika mi djela učini Svesilni:
uzvisi neznatne.**

6

HOMILIJA

Ti raj si nam otvorila

8

KATEHEZA

Marijanski blagdani

10

Vratite se na misu!

12

Mali vjeronaučni leksikon

14

UZ SPOMENDAN

Sveti Rok

15

NAŠI POKOJNI

16

Obični ljudi

Da me netko pitao da izaberem evanđelje za današnju svetkovinu, izabrao bih početak Lukinog evanđelja. Luka piše kako je Bog poslao svoga glasnika (anđela) na svijet da objavi kako je odlučio doći k nama da nam pokaže put spasenju. Da se to događa u naše dane, možda bih očekivao da će glasnik bio poslan, na primjer, u Ujedinjene Narode ili moćnicima ili predsjednicima velesila SAD-a, Rusije, Kine..., ili možda papi u Rim.

Luka ostavlja dojam da se Bog upravo tako ponaša. Bog šalje svog glasnika u Palestinu, zemlju svog naroda. Ona u to doba za svijet i nije bila neko važno područje, bila je na rubu Rimskog carstva. Ali istodobno bila je Sveta zemlja u kojoj su živjeli ljudi s kojima je stvarao povijest više od tisuću godina. Bog šalje svog anđela u glavni grad, Jeruzalem; a gradu: u vjersko središte, Hram, službujućem svećeniku Zahariji, u tom trenutku veoma važnoj osobi. Ima smisla.

Nakon nekog vremena isti anđeo dolazi u selo Nazaret za koje su rijetki čuli, u običnu seosku kuću, k običnoj djevojci Mariji. Najprije: Jeruzalem - Hram - svećenik; zatim: Nazaret - obična kuća - obična djevojka. Paradoks. Ta djevojka koja je živjela na rubu ruba Rimskoga carstva, mlada žena koja se vjerojatno ničim posebnim nije isticala izabrana je za Majku Božjega Sina.

Svetkovina uznesenja Blažene Djevice Marije pokazuje kako je jedna osoba koju su smatrali običnom djevojkom iz susjedstva, uzdignuta iznad svih ljudskih percepcija i uznesena na nebo. Spoznajem da tamo gdje sam ja video samo mladu ženu, Bog je već video velike mogućnosti skrivene u njoj. Uči me da drugim očima gledam obične ljude oko sebe; kroz običnu vanjštinu vidjeti unutarnje božanske kvalitete.

Isus me uči da tako gledam na svijet oko sebe. Sve, i najuobičajenije, oko njega podsjeća ga na Oca na nebu, na dolazak Božjeg kraljevstva. Danas je „obična“ Marija izabrana da nas podsjeti na dolazak Božjeg kraljevstva.

Gledam sliku Svetе obitelji. Izvana obični ljudi s običnim zvanjem i zanimanjem a promijenili su povijest.

Gledam sliku vlastite obitelji, prijatelja, kolega, zapravo pokušavam gledati te osobe Božjim očima, i pokušavam posvijestiti da Bog već ima na umu svaku od tih običnih osoba, kao i Mariju, uzeti sebi na nebo.

Velika Gospa

Marija - slika Crkve

U prvom čitanju, jednu do druge imamo dvije različite slike jedne iste žene. Žena se najprije pojavljuje na nebu, odjevena suncem, s mjesecom pod nogama i vijencem od dvanaest zvijezda na glavi, a potom, u drugoj slici, više u porođajnim bolima i mukama rađanja. Uz to se uz ženu pojavljuje zmaj koji čeka da proždre ženino dijete čim se rodi. Žena o kojoj se govori slika je Crkve, a njezino dijete je Isus Krist, te je većina teksta posvećena upravo ženinu porodu koji se povezuje s djnjema vrstama muka.

Najprije dolaze same muke rađanja, koje se u Bibliji povezuju s kaznom za grijeh (Post 3,16). Primjenjene na Crkvu muke rađanja se odnose na njezine unutarnje boli koje proživiljava u tome da svijet očituje (rodi) Krista. Opterećena grijesima svojih članova ona to čini s mukom i boli, ali ipak ne odustaje nego rađa, to jest svjedoči živoga Krista u ovom svijetu.

Druga vrsta muka odnosi se na one koje dolaze od vanjskih neprijatelja koji u liku zmaja progone Crkvu i žele uništiti njezin porod. To se može primijeniti na sve one koji u Crkvi ne vide ili neće da vide Krista kojega ona ipak rađa svijetu.

Uz takvo tumačenje lika žene u ovom odlomku Knjige Otkrivenja u samoj Crkvi uvijek se u njoj prepoznavao i lik Marije, Isusove majke u kojoj je ostvareno sve ono što Crkva koja putuje ovim svijetom tek s mukom, boli i progonstvima treba postati.

I mi ćemo za Marijom

Nastrojeći protumačiti misterij uskrsnuća Pavao govori o dvostrukoj pripadnosti svakoga čovjeka. To je pripadnost Adamu i pripadnost Kristu. Budući da svi ljudi pripadaju Adamu svi će umrijeti (usp. Post 3,19), ali po pripadnosti Kristu koji je uskrsnuo od mrtvih svi će biti oživljeni. Pri tome postoji i red za svakoga. Prvina uskrslih je sam Krist, a onda oni koji mu pripadaju. U tom trenutku Pavao već gleda prema eshatološkoj stvarnosti u kojoj će se potpuno uspostaviti Kristovo kraljevstvo. No, ideja o uskrsnuću onih koji pripadaju Kristu i to tako da će svatko uskrsnuti u svom redu ostavlja prostora i za određenu distinkciju u načinu te pripadnosti Kristu, što se na osobit način odnosi na njegovu majku. Nitko od onih koji pripadaju Kristu i koji će u svome redu uskrsnuti ne pripadaju Kristu na onaj način kako mu pripada njegova majka Marija. To u teologiji otvara prostor za specifičnost njezine suobličenosti Kristu u uskrsnuću tijela.

Dvije žene

Prvو što Marija čini nakon događaja naviještenja jest pohod svojoj rođakinji Elizabeti, koja je tada bila u šestom mjesecu trudnoće. Nosila je sina, Ivana Krstitelja, Isusova preteču. Taj susret dviju majki ima veliku teološku vrijednost. U njihovom susretu događa se na svoj način i prvi susret Ivana i Krista. Ivan Krstitelj navijestio je Kristov dolazak, a svojim životom bio mu je prethodnicom u svemu, pa i u rođenju. I Ivanovo rođenje naviješteno je po anđelu Gabrielu, a njegovo djelovanje također je prorokavano po prorocima. On je glasnik koji je poslan od Boga da pripravi put Gospodinu i Glas koji viče u pustinji.

U ovoj sceni glavnu ulogu ipak imaju Isusova i Ivanova majka, koje su, premda u različitoj životnoj dobi prikazane kao žene sa sličnim iskustvima. Osim što su rođakinje po tjelesnom srodstvu one se pokazuju i kao srodne duše koje međusobno mogu podijeliti najdublja unutarnja iskustva Božje prisutnosti u vlastitom životu. Kao što Marija u svom hvalospjevu pjeva „Velika mi djela učini Svesilni“ tako i Elizabeta kad više nije mogla kriti svoju trudnoću kaže „Evo, to mi je učinio Gospodin u dane kad mu se svidje skinuti s mene sramotu među ljudima“. Biti nerotkinjom u mentalitetu naroda u kojem je živjela bilo je stanje koje je kod drugih izazivalo ili sažaljenje ili porugu. Bilo jedno bilo drugo, Elizabeta je morala trpjeti. Kao osoba s takvim iskustvom i stavom otvorenosti prema svemu što od Boga dolazi, Elizabeta je postala i prva osoba s kojom se Marija mogla susresti nakon što se susrela s Božjim anđelom. Marija svoje

najveće i najintimnije duhovno iskustvo ne dijeli s nekom trećom, neutralnom, 'objektivnom' osobom koja bi sve mogla 'razumski' protumačiti nego s rođakinjom, bliskom osobom, koja je „puna Duha Svetoga“ sposobna na prvi pogled u njoj ponizno prepoznati „Majku svoga Gospodina“.

U okviru ovoga susreta Marija izriče i svoj hvalospjev „Veliča“. Na pozdrav i usklik svoje rođakinje Elizabete koja joj kaže „Blažena ti što povjerava da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina!“ Marija uzvraća hvalospjevom „Veliča duša moja Gospodina...“. Gledano literarno, stručnjaci se slažu da je Marijin hvalospjev sav satkan od različitih redaka starozavjetnih psalama, hvalbenih pjesama i sličnih kompozicija, a ponajviše je nalik zahvalnoj molitvi Ane, majke proroka Samuela. Ona je kao nerotkinja izmolila od Boga milost da rodi dijete, a onda ga je za čitav život posvetila službi u Hramu.

Takve hvalbene pjesme, u koje spada i Marijin „Veliča“ veličaju Božja djela u povijesti spasenja. Međutim, Marijin „Veliča“ može se gledati ne samo kao zahvala za prošlost, nego i kao pogled u budućnost, osobito u kontekstu Isusovih pouka o pravoj veličini koja se ostvaruje u poniznom služenju kao najbržem putu do zajedništva s Bogom.

Nakon Marijina hvalospjeva, Luka još navodi da je Marija ostala s Elizabetom tri mjeseca, a onda se vratila kući. To je upravo toliko vremena koje je preostalo dok Elizabeta rodi, pa na koncu saznajemo da je motiv Marijina pohoda bilo služenje bližnjemu.

Prvo čitanje: Otk 11,19a; 12, 1-6a.10ab

Žena zaodjenuta suncem, mjesec joj pod nogama.

Čitanje Knjige Otkrivenja svetog Ivana Apostola

Otvori se hram Božji na nebu i pokaza se Kovčeg saveza njegova u hramu njegovu. I znamenje veliko pokaza se na nebu: žena zaodjenuta suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda. Trudna viče u porođajnim bolima i mukama rađanja.I pokaza se drugo znamenje na nebu: gle, Zmaj veliki, ognjen, sa sedam glava i deset rogova; na glavama mu sedam kruna, a rep mu povlači trećinu zvijezda nebeskih – i obori ih na zemlju. Zmaj stade pred Ženu koja imaše roditi da joj, čim rodi, proždre Dijete.I ona porodi sina, muškića, koji će vladati svim narodima palicom gvozdenom. I Dijete njezino bi uzeto k Bogu i prijestolju njegovu. A Žena pobježe u pustinju, gdje joj Bog pripravi sklonište. I začujem glas na nebu silan:“Sada nasta spasenje i snagai kraljevstvo Boga našegai vlast Pomazanika njegova!”

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 45, 10b-12b.16

Zdesna ti je kraljica u zlatnoj odjeći.

Zdesna ti je kraljica u zlatnoj odjeći, mnoštvom okružena .

*****

„Slušaj, kćeri, pogledaj, prisluhni: zaboravi svoj narod i dom oca svog!“

*****

„Zaželi li kralj ljepotu tvoju, smjerno se pokloni njemu.“

*****

S veseljem je vode i s klicanjem, u kraljeve dvore ulazi.

*****

Drugo čitanje: 1Kor 15, 20-27a

Prvina Krist, a zatim oni koji su Kristovi.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo:
 Krist uskrsnu od mrtvih,
 prvina usnulih!
 Doista, po čovjeku smrt,
 po Čovjeku i uskrsnuće od mrtvih!
 Jer kao što u Adamu svi umiru,
 tako će u Kristu biti svi oživljeni.
 Ali svatko u svom redu:
 prvina Krist, a zatim koji su Kristovi,
 o njegovu dolasku;
 potom – svršetak,
 kad pred kraljevstvo Bogu i Ocu,
 pošto obeskrijepi svako Vrhovništvo,
 svaku Vlast i Silu.
 Doista, on treba da kraljuje
 dok ne podloži sve neprijatelje
 pod noge svoje.
 Kao posljednji neprijatelj
 bit će obeskrijepljena Smrt
 jer sve podloži nogama njegovim.

Riječ Gospodnja

Evangelje: Lk 1, 39-56

Velika mi djela učini Svesilni: uzvisi neznatne.

Čitanje svetog Evangelija po Luki

U one dane usta Marija i pohiti u Gorje, u grad Judin. Uđe u Zaharijinu kuću i pozdravi Elizabetu. Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. I napuni se Elizabeta Duha Svetoga i povika iz svega glasa:

„Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovjen plod utrobe tvoje! Ta otkuda meni da mi dođe majka Gospodina mojega? Gledaj samo! Tek što mi do ušiju doprije glas pozdrava tvojega, zaigra mi od radosti čedo u utrobi. Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina!“

Tada Marija reče:

„Veliča duša moja Gospodina,
 klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju,
 što pogleda na neznatnost službenice
 svoje:
 odsad će me, evo, svi naraštaji zvati
 blaženom.

Jer velika mi djela učini Svesilni,
 sveto je ime njegovo!
 Od koljena do koljena dobrota je njegova
 nad onima što se njega boje.
 Iskaza snagu mišice svoje,
 rasprši oholice umišljene.
 Silne zbaci s prijestolja,
 a uzvisi neznatne.
 Gladne napuni dobrima,
 a bogate otpusti prazne.
 Prihvati Izraela, slugu svoga,
 kako obeća ocima našim:
 spomenuti se dobrote svoje
 prema Abrahamu i potomstvu njegovu
 dovjeka.“
 Marija osta s Elizabetom oko tri mjeseca,
 a onda se vrati kući.

Riječ Gospodnja

Ti raj si nam otvorila

Svi bismo se mi rado negdje popeli. Sanjamo o tome da se popnemo na neko bolje mjesto, na neki viši položaj. Da stignemo do više samopouzdanja, do proširenja svijesti, do većega iskustva. Ali paradoks kršćanstva sastoji se u tome da smo uzdignuti ukoliko se snizimo. Silazeći u vlastitu prljavštinu, u bol naše krvnje, u prašinu našega straha, u tamu naše tuge, mi se uspinjemo prema nebu. Poruka svetkovine Marijina uznesenja može dakle biti upravo to: *U nebo dospijevamo samo onda ako naslijedujemo Marijino kretanje.* Ona susreće Boga na zemlji i time zaslužuje da je on uzme k sebi u nebo.

Gdje je nebo?

Mogu nas zbuniti razne ideje o nebu. U Bibiji, u Knizi Postanka piše: „Tako bude dovršeno nebo i zemlja sa svom svojom vojskom.“ Bibija i atmosferu koja okružuje Zemlju naziva nebom ili nebesima. Novi zavjet: „Naša je pak domovina na nebesima.“ Nebo je stvarno mjesto. Uistinu postoji. Kada ljudi niječu postojanje neba, tada niječu i najdublje čežnje svojega vlastitog srca. Pavao je govorio o tom pitanju u Poslanici Korinćanima, ohrabrujući ih da se čvrsto drže nade neba kako ne bi klonuli u srcu.

Kratka definicija mogla bi glasiti: *Nebo je Božje područje.* Posvuda onđe gdje je Bog, nalazi se nebo. To su prostranstva slobode i ljepote. Vjera i priroda stapaju se u jednoj slici koja predstavlja čežnju za posljednjim čovjekovim zavičajem. Nebo je onđe gdje božanska i ljudska stvarnost postaju jedno. Marija je nad nama otvorila nebo. Ovaj blagdan nam hoće reći da živimo u Božjim prostranstvima, da nas nebo okružuje. Mi nismo samo ljudi ove zemlje, nego isto tako i ljudi neba. Ova spoznaja daje našemu životu božansko dostojanstvo. Nitko nas ne može zatvoriti u uskoču zemaljskoga života. U nama je prostranstvo koje nam nitko ne može oduzeti. Ne smijemo o sebi razmišljati prenisko.

U našoj duši je nešto od božanskoga sjaja. To smo iskusili kod slušanja glazbe, kod promatranja zvjezdanih neba, kod divljenja prirodi. Ili kod tihe pobožnosti, zajedničke molitve. Ili kad nije trebalo ništa reći. To su trenutci kad nam je srce naraslo i postalo toliko široko da je bilo mesta za iskustva koja nas nadilaze. Nebo u nama je prostranstvo i sloboda. Crkveni oci govore da Bog može prebivati samo u široku srcu. U usku, sitničavu srcu nema prostora za Boga. Ova svetkovina nas poziva da otvorimo svoja srca. Ne treba ništa potiskivati niti prikrivati. Za pogane je nebesko ono što je odvojeno od zemaljskog. Za kršćane nebo nije samo nebesko svetište. Ovaj svijet sa svim što je

na njemu je dio neba. Nebo se otvara svima, ono se tiče sviju nas. Nije nešto privatno. Današnja nam svetkovina postavlja pitanje kako otvaramo nebo za druge. Ako otkrijemo tajnu susreta, lakše ćemo otkriti i tajnu neba i slaviti ovo otajstvo kako ga slavi Crkva.

Susret

Kod ovoga blagdana čitamo evanđelje o tajni susreta. Dvije trudne žene susreću jedna drugu. Trebalо se potruditi da bi došlo do susreta. Marija je prošla dug put usprkos brojnim zaprekama koje su joj se ispriječile. Odvažila se izići iz uobičajenoga i prelazeći preko gorja predrasuda, zaprjeka, strahova, prisjeti onamo kamo se osjeća pozvanom. Kad dođe k Elizabeti, obje postaju blagoslov jedna za drugu. Kad susret uspije, onda je to uvijek blagoslov za one koji se susreću. Kad se s drugim stvarno susretnemo, prepoznajemo njegovu bit: „*Otkuda meni da mi dođe majka Gospodina mojega?*“ Crkveni oci tumačili su to tako da je svaki čovjek u svojoj duši Kristova majka. Krist

se hoće roditi u svakome od nas. Susret otkriva i vlastitu bit: „*Zaigra mi od radosti dijete u utrobi.*“

Marija u susretu s Elizabetom prepoznaće svoje vlastito dostojanstvo i tajnu svoga života. I gleda prema Bogu koji joj je darovao sve što ju čini toliko vrijednom. Susret dviju trudnih žena hoće nas pozvati da novim očima gledamo na susrete koji nam se uvijek iznova darivaju. Ako smo potpuno tu kod drugoga, dolazimo i do svoje vlastite biti i tajne. I u nama se nešto pokreće. Mi prepoznajemo tko smo i što je tajna drugoga. U susretu nam postaje jasno tko je Bog za nas i koje dostojanstvo nam je darovao. Gospini blagdani nas obnavljaju i ohrabruju da i sami smjelije pohitimo k Isusu. Bog ne želi da bježimo od stvarnosti ovoga svijeta i od vlastite stvarnosti. Nego da imamo hrabrosti sići do zemlje, sići u vlastitu tamu, u vlastiti kaos, u carstvo sjena naših potisnutih osjećaja i potreba. Puno je toga u nama nakupljeno, što smo pogazili jer nam smeta, jer stavlja u pitanje našu idealnu sliku. Potreba za višim nalazi se u svima nama.

Služba riječi 280/15

Marijanski blagdani

Usamim počecima (1. i 2. st.) u kršćanskom bogoslužju ne susreće se štovanje Marije. Časte se Krist i njegovi mučenici. U to je vrijeme, naime, među poganima bilo vrlo živo štovanje Cibele, majke svih bogova, pa se Crkva vjerojatno bojala površnog i praznovjernog shvaćanja slavljenja marijanskih blagdana.

Štovanje Blažene Djevice Marije dobilo je najveći zamah nakon Efeškog sabora 431. godine na kojem je Marija proglašena Bogorodicom (Theotokos). Evo pregleda značajnijih marijanskih blagdana.

Velika Gospa - Uznesenje Blažene Djevice Marije

Najstariji i najpoznatiji marijanski blagdan je onaj 15. kolovoza koji danas nazivamo *Uznesenje Blažene Djevice Marije*. Blagdan je nastao u Jeruzalemu. Prvi spomen ovog blagdana nalazimo u apokrifnom spisu *De transitu Mariae* (skraćeno *Transitus*) s prijelaza iz 4. u 5. st. Ovaj spis opisuje Marijinu smrt i njezino uznesenje na nebo. Govori također o tri marijanska blagdana koja bi potjecala čak od apostola (što ne odgovara povijesnoj istini); 25. siječnja, 15. svibnja i 15 kolovoza. Ovaj se posljednji spominje jednostavno kao Marijin blagdan ne specificirajući da bi se tu radilo o blagdanu *Usnuća* i *Uznesenja Marijina*. Sigurno je, međutim, da je to već tada bio najpopularniji Marijin blagdan. Tek se početkom 6. st. u Palestini i Siriji na ovaj dan počinje slaviti Marijina smrt (uobičajeni

latinski izraz je *Dormito – Usnuće*). Koncem 6. st. car Mauricije određuje da se ovaj blagdan ima slaviti u svim crkvama carstva. U istom se stoljeću blagdan tek od 7. st. počinje nazivati *Natale S. Mariae* (tj. slavi njezinu smrt i nebesku proslavu), potiskujući stariji izraz *Dormito*. Zanimljivo je da etiopska liturgija poznaje dva blagdana: 16. siječnja se spominje Marijine smrti, a 15. kolovoza njezina uznesenja, a u Jeruzalemu se slavio kompleks Marijinih blagdana od 13. do 15. kolovoza.

Od 8. st. je u Rimskoj liturgiji ovaj blagdan ispred svih Marijinih blagdana. Nikola I. (863.) ga stavlja uz bok Božića, Uskrsa i Duhova. Blagdan dobiva i misu bdjenja i svoju osminu. Misa bdjenja je zadržana i danas, dok je osmina u međuvremenu otpala.

Marija Bogorodica

Odmah nakon Božića rimska je Crkva htjela častiti Mariju Bogorodicu. Ovo je najstariji marijanski blagdan rimske liturgije. Marijanski je značaj ovog blagdana uskoro izbljedio, jer se toga dana počelo slaviti Obrezanje Isusovo. Danas je ovom blagdanu vraćen njegov puni marijanski značaj.

Rođenje Blažene Djevice Marije

Ovaj je blagdan nastao u Jeruzalemu sredinom 5. st. i od početka se slavio 8. rujna. Ne znamo zašto se baš uzeo ovaj dan. Neki smatraju da je to vezano uz posvetu jedne Marijine crkve u Jeruzalemu. Na zapadu se ovaj blagdan počinje slaviti u 7. st.

Pohođenje Blažene Djevice Marije

U Bizantu se 2. srpnja slavio blagdan *Pohrane Bogorodičine haljine* u baziliku Blahernes, a pri tom se čitalo evanđelje o pohođenju Marije Elizabeti. Franjevci su 1263. od ovog blagdana učinili blagdan *Pohođenja*, a papa Urban VI. je ovaj blagdan odredio za cijelu Crkvu, želeći osigurati Marijin zagovor u prevladavanju crkvenog raskola iz 1504. Danas se ovaj blagdan slavi 31. svibnja.

Bezgrešno začeće Blažene Djevice Marije

Od 8. st. Bizantska crkva slavi dan kada je Ana začela Mariju. Hodočasnici su ovaj blagdan u 11. st. prenijeli u Englesku. Već su se tada javila teološka razmišljanja o bezgrešnom začeću Marije, tj. da je Marija začeta bez istočnog grijeha. Franjevci su postali osobiti širitelji ovog blagdana, a 1477. ga je papa Siksto IV. uveo za rimsku biskupiju. Tek 1708. papa Klement XI. određuje za cijelu Crkvu. Dogma o bezgrešnom začeću je proglašena 1854., a blagdan se, razumljivo slavi 8. prosinca.

Prikazanje Marijino u hramu

Ovaj je blagdan nastao na dan posvete bazilike Svetе Mariје Нове u Jeruzalemu (543.), a slavi ulazak Marije – djevojčice u hram i njezinu posvemašnju predanost Bogu. S križarskim se ratovima ovaj blagdan proširio i na Zapad. Danas ga slavimo 21. studenoga.

Gospa Snježna

Dan posvete bazilike Svetе Mariје Velike u Rimu (5. kolovoza) vezan je uz jednu legendu: papa Liberije usnio san u kojem mu se ukazala Bogorodica i rekla da joj on dade sagraditi jednu baziliku na mjestu gdje bude našao snijega. I doista, usred ljeta (5. kolovoza) našlo se snijega na brdu Eskvilinu i tamo je papa i dao sagraditi baziliku. Bilo je to neposredno nakon Efeškog sabora. Blagdan je ušao u kalendar opće crkve tek 1568.

Blažena Djevica Marija žalosna (Sedam žalosti BDM)

Blagdan je nastao u 12. st. i nadahnut je riječima Šimunovim "A i tebi će mač boli probosti dušu". U početku se ovaj blagdan slavio u petak prije Cvjetnice, a danas neposredno nakon blagdana uzvišenja sv. Križa (dakle 15. rujna).

Ime Marijino

Ovaj je blagdan prvotno odobren za Španjolsku, a u rimski je kalendar ušao 1683. kao zahvala za spas Beča od Turaka 12. rujna 1683.

Gospa od Krunice

Ovaj je blagdan bio odobren za kruničarsko bratstvo dominikanske inspiracije. Kada su 7. listopada 1571. kršćanski saveznici porazili Turke kod Lepanta, pobjeda je bila pripisana Mariji i moljenju krunice.

Vratite se na misu!

Posljednjih godinu i pol bilo je vrijeme krize i velikih izazova za našu zemlju, ali i poseban test za katolike. U vrijeme širenja COVID -a mnogi od nas bili su prisiljeni odustati od odlaska u crkvu i primanja euharistije. Mise i drugi euharistijski liturgijski obredi dostupni su na televiziji i internetu, i hvala Bogu na njima. No katolici intimno znaju da te virtualne prezentacije nisu zamjena za stvarnost. Kad su se vrata naših crkava opet širom otvorila, želim pozvati sve katolike da pročitaju ove riječi: *Vratite se na misu!*

Zašto je misa toliko važna?

Drugi vatikanski sabor rječito uči da je euharistija "izvor i vrhunac kršćanskog života", odnosno ono iz čega proizlazi autentično kršćanstvo i prema kojem teži. To je alfa i omega duhovnog života, i put i cilj kršćanskog naslijedovanja. Crkveni oci sustavno su učili da je euharistija hrana za vječni život. Željeli su reći da smo, u mjeri u kojoj primamo Isusovo tijelo i krv, spremni za život s njim na drugom svjetu. Toma Akvinski je rekao da svi ostali sakramenti sadrže *virtus Christi* (Kristovu snagu), ali da euharistija sadrži ipse

Christus (Samoga Krista), što objašnjava zašto sveti Toma nikada nije mogao slaviti misu a da se ne rasplače. Upravo na misi imamo povlasticu primiti taj ni s čim usporediv dar. Upravo na misi primamo tu nezamjenjivu hranu. Bez nje duhovno gladujemo.

Nadalje, želim reći da je misa u svojoj cjelini, povlašteno mjesto susreta s Isusom Kristom.

Tijekom Liturgije Riječi ne čujemo samo jednostavne ljudske riječi poetskog genija, već govor Riječi. U čitanjima, a posebno u Evanđelju, Krist nam govorи. U svojim odgovorima uzvraćamo mu riječi ulazeći u razgovor s Drugom osobom Presvetog Trojstva. Zatim, u euharistijskoj liturgiji, isti Isus koji nam je govorio svojim srcem nudi nam svoje tijelo i krv. Naprsto, s ove strane neba, nije moguće intimnije zajedništvo s uskrslim Gospodinom.

Shvaćam da su se mnogi katolici, tijekom razdoblja pandemije COVID-a, navikli na lakoću 'odlaska na misu' iz udobnosti svojih domova, bez neugodnosti pretrpanih parkirališta, uplakane djece i prepunih klupa. No, ključna značajka mise je upravo susret kršćanske zajednice. Dok zajedno molimo, pjevamo i odgovaramo, spoznajemo svoj identitet kao mističnoga tijela Kristova.

Za vrijeme liturgije svećenik djeluje *in persona Christi* (u samoj Kristovoj osobi), a kršteni koji prisustvuju simbolično su sjedinjeni s Kristom glavom i zajedno iskazuju klanjanje Ocu.

Na misi, veoma je važan, iako se često zanemaruje, dijalog između svećenika i vjernika. Neposredno prije molitve nad darovima, svećenik govori: „*Molite se, braćo, da moja i vaša žrtva bude ugodna Bogu, Ocu svemogućemu*”, na što vjernici odgovaraju: „*Primio Gospodin žrtvu iz tvojih ruku na hvalu i slavu svojega imena, i na korist nama i čitavoj svojoj svetoj Crkvi.*“ U tom se trenutku glava i udovi svjesno ujedinjuju kako bi prinijeli savršenu žrtvu Ocu. Stvar je u tome da se to ne događa kada smo raštrkani po svojim domovima i sjedimo ispred ekrana.

Na drugi način mogu istaknuti važnost mise crkvenim zapovijedima. Crkva dosljedno uči da su kršteni katolici moralno obvezni sudjelovati na nedjeljnoj misi i da je svjesno propuštanje mise, bez valjanog razloga, smrtni grijeh. Razumijem da će se jezik zapovijedi mnogima učiniti neugodnim, ali ne bi trebao, jer je savršeno u skladu sa svime što smo do sada rekli o misi.

Ako je euharistija zapravo izvor i vrhunac kršćanskog života, privilegirani susret s Isusom Kristom, trenutak kada se Mistično tijelo potpunije izražava, prigoda za primanje kruha s neba, svjesno izbjegavanje euharistijskog susreta dovodi nas u smrtnu opasnost. Kao što liječnik može primjetiti da ugrožavate svoj život jedući masnu hranu, pušeći i tjelesnom neaktivnošću, liječnik duše će vam reći da uzdržavanjem od mise ugrožavate svoje duhovno zdravlje. Naravno, kako sam već rekao, oduvijek je stav Crkve da pojedinac može propustiti misu iz opravdanih i razboritih razloga, a to je svakako bilo tijekom pandemije.

Ali vratite se na misu! I ako mogu, predlažem da povedete nekoga sa sobom, nekoga tko je predugo odsutan ili se možda uspavao tijekom COVID-a. Neka vaša vlastita euharistijska glad probudi u vama evanđeoski poticaj. Pozovite svoje suradnike i članove obitelji; probudite djecu u nedjelju ujutro; isključite računala i televizore.

Vratite se na misu!

Mali vjeronaučni leksikon

Krsni zavjet

Krsni zavjet, u Katoličkoj Crkvi odreknuće Sotone, grijeha i zla te ispovijest vjere u Trojedinog Boga; krsno obećanje. Izriče ga krštenik neposredno prije krštenja ili u njegovo ime kumovi i roditelji. Obnavlja se sakramentom potvrde, za vazmenog bdjenja i popudbinom.

Krsno ime

Krsno ime, ime koje krštenik dobiva na krštenju. Obično je to ime nekog sveca koji mu je onda uzor u životu, a na njegov blagdan ili spomendan slavi imandan.

Krst

Krst, latinski *baptizma*, grčki *βάπτιζμα*: smočiti, uranjati, jedan od sedam svetih sakramenata što ih je ustanovio Isus Krist, prvi i temeljni sakrament u svim kršćanskim crkvama. Podjeljuje se u ime Presvetog Trojstva. Krštenje briše posljedice istočnoga grijeha i uključuje u crkvu. Ostavlja neizbrisivi biljeg te se može primiti samo jednom. Materija krsta je polijevanje vodom ili uranjanje u nju, a forma su riječi: "Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga".

Kroz povijest, osobito u prvim stoljećima kršćanstva, obred krštenja doživio je niz promjena. U prvim stoljećima krštenje se obavljalo uranjanjem u svakoj vodi tekućici ili termama, od IV. st. pokraj ili unutar bazilika podizale su se krstionice (baptisteriji). Od IX. st., najprije u alpskim krajevima (zbog oštре zime), krštenje uranjanjem zamijenjeno je polijevanjem, od XII. st. ta se praksa proširila i na jug Europe, a od XVI. st. ustalila se u cijeloj zapadnoj crkvi; u crkvama se tada izgrađuju plitki kameni bazeni ili podižu kamenice s vodom, uz koje se obavlja krštenje. Anglikanci i glavne protestantske crkve krštenje obavljaju škropljenjem.

Isprva su se krstili uglavnom odrasli, a od VI. st. redovito se krste i djeca; od IV. do VI. st. bila je raširena i pomno razrađena priprava za krštenje (catekumenat). Nakon krštenja krštenici su se najprije zvali neofiti (novorođeni), a poslije baptizati (kršteni) ili fideles (vjerni). Do VII. st. krštenje se obavljalo samo na Uskrs, a iznimno i na Duhove; poslije su dodani Božić i drugi blagdani. Danas se obično obavlja nedjeljom, i to u župnoj crkvi, ali je dopušteno katkad i drugdje i u druge dane. U prvim stoljećima krštenje je obavljao isključivo biskup, od V. st. mogao je krstiti u važnijim naseljima arhiprezbiter, a od X. st. i župnik; danas osim njih mogu krstiti i đakoni, a u nuždi i svaki vjernik. motiv; uz krštenje značajnih pojedinaca i naroda nastale su mnoge legende.

Sveti Rok

16. kolovoza

Sveti Rok ili Roko (Rochus, Roch, Rocco, Roque), današnji zaštitnik, rođio se 1295. u francuskom gradu Montpellieru kao plemićki sin, s madežom na prsimu u obliku crvenog križa. Ostao je bez roditelja prije dvadesete godine, prodao sva svoja dobra, novac podijelio siromasima i kao siromašni hodočasnik uputio se u Rim. Čudotvorac, na putu je činio dobra djela i dvorio oboljele od kuge. Hodočastio je u Acquapendente, Cesenu, Rim, Rimini, Novaru i Piacenzu, posjećivao javne bolnice i posvuda činio djela milosrđa te ostavljao tragove čudesnih ozdravljenja molitvom, dodirom i znakom križa. Njegovo se putovanje pretvorilo u hodočašće ljubavi.

U Piacenzi se i sam razbolio od kuge pa je prognan iz grada. Utočište je našao u šumi, hranio se biljem i pio vodu iz vrela, koje je poteklo u njegovom skrovištu. Jedini prijatelj bio mu je lovački pas koji mu je svaki dan donosio komad kruha i lizao mu rane. Vlasnik psa, grof Gottardo Palastrelli, slijedio je životinju u šumu i primio Roka pod svoj krov. Kada je ozdravio, vratio se u zavičaj, ali su ga тамо zatvorili kao sumnjivca i špijuna. U zatvoru je proveo pet godina, ponovo obolio od kuge i tek je svećeniku koji mu je podijelio svete sakramente, otkrio tko je.

Preminuo je u Montpellieru (po nekim izvorima u talijanskom gradu Vogheri), 16.

kolovoza 1327. Pripisuju mu se mnoga čudesna i ozdravljenja.

Zazivaju ga kod epidemija kuge i kolere, kožnih bolesti i osipa, bolova u koljenima, a zaštitnik je pasa, bolesne stoke, invalida, krivo optuženih osoba, kožnih bolesnika, neženja, kirurga, proizvođača crepova, hodočasnika, ljekarnika, grobara i trgovaca polovnom robom.

NAŠI POKOJNI

DAMIR RAMBOUSEK,

PU bjelovarsko - bilogorska, Daruvar, 15. kolovoza 1991.

IVAN DELAČ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 15.kolovoza1991.

IVAN BUGARIN,

PU sisačko - moslavačka, Pecko, 16. kolovoza 1991.

ĐURO HORVAT,

PU sisačko - moslavačka, Pecko, 16. kolovoza 1991.

MATO HORVAT,

PU sisačko - moslavačka, Pecko, 16. kolovoza 1991.

MLADEN, ZEREC,

PU zagrebačka, , 17.kolovoza1992.

JADRANKO GARBIN,

PU zagrebačka,Zagreb, 18. kolovoza 1992.

IVAN MLAĐENOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Mokrice, 18. kolovoza 1992.

TOMISLAV RUGLE,

PU brodsko - posavska, Slavonski Brod, 18. kolovoza 1992.

POČIVALI U MIRU